

LA ROCA DE XEIX

Núm. 2. Setembre 1991

La pollacra masnovina "Maria Asunta":
133 anys de navegació (1858-1991)
per Palemó Anglès/Estanislau Janer.
Fitxa tècnica: carta nàutica de F.J. Ulloa (1833) per Rosa Almuzara.

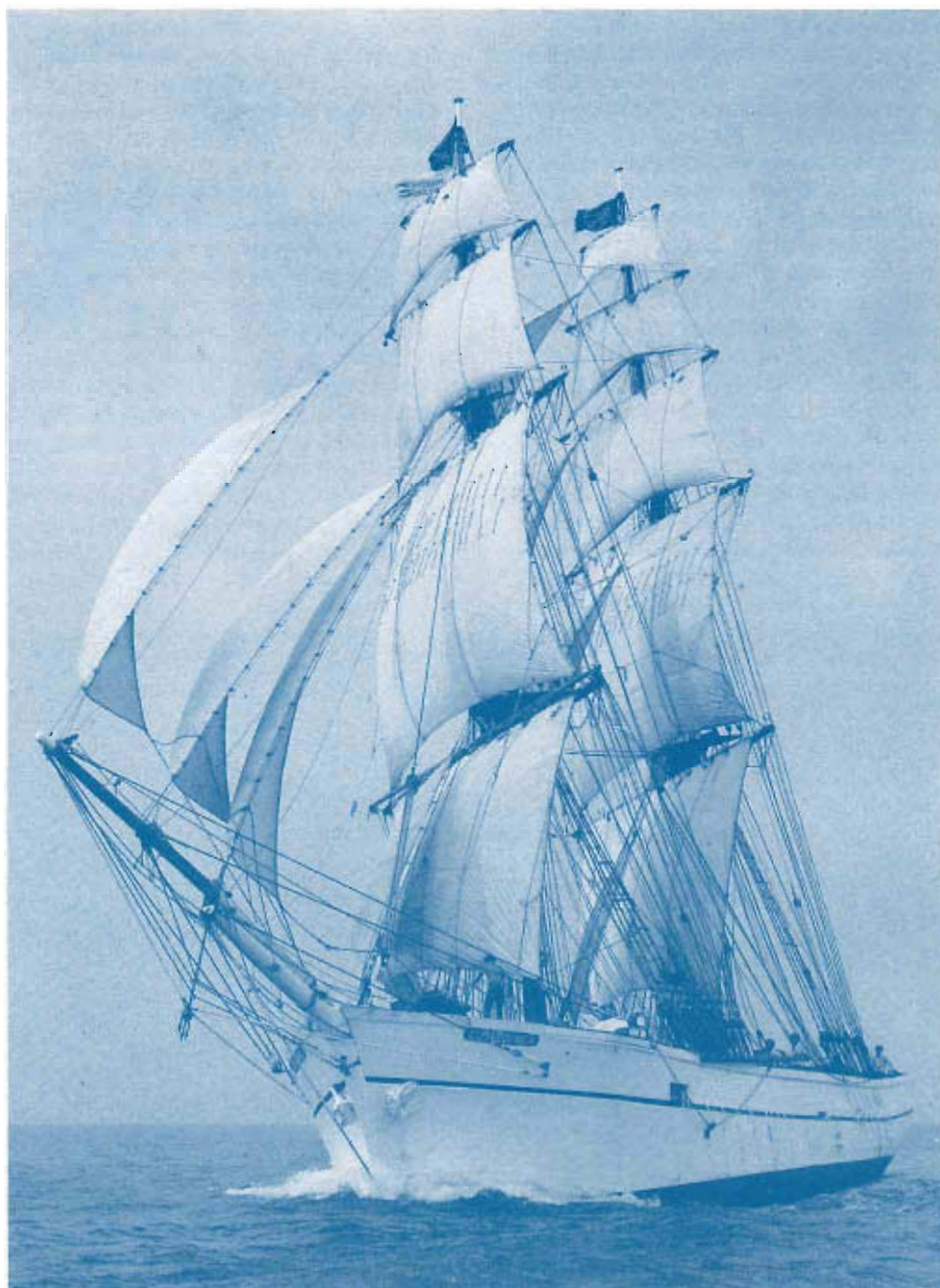
**La pollacra masnovina "Maria Asunta"
133 anys de navegació (1858-1991).**

0. Introducció.

Vaig començar a tenir coneixement que la "Maria Asunta" encara navegava quan un senyor em trucà per telèfon demanant pel director del Museu Municipal de Nàutica del Masnou. Això era l'octubre de 1988. Fetes les oportunes presentacions, el senyor Estanislau Janer i Aromir de Barcelona em preguntà si jo tenia coneixement d'uns capitans masnovins i d'una pollacra també del Masnou, anomenada "Maria Asunta". La meva contestació va

ser afirmativa. Llavors el senyor Janer em va explicar que en un recent viatge a Anglaterra, s'havia trobat amb un vaixell de vela amb un nom català en el port de Liverpool, i això li va despertar la curiositat. Preguntà i s'informà, fins a obtenir una certa quantitat de referències.

A partir de la trucada telefònica, ens vàrem cartejar per comunicar-nos les novetats que anàvem descobrint i que, sumades amb les altres, formen aquest interessant recull que ara donem a conèixer, tant en la reproducció dels documents d'època, com en el material gràfic que el senyor Janer ens ha facilitat.(1)

La pollacra "Maria Asunta", ja restaurada però quan encara portava el nom de "Ciudad de Inca".

1. "Descobrimet" de la pollacra "Maria Asunta" per Estanislau Janer.

Aquest estiu que ve, farà tres o quatre anys, —el temps vola— que, trobant-me a Manchester, on resideix una filla meva allí casada, em proposaren, ella i el seu home, d'arribar-nos a Liverpool a visitar el Museu Naval d'aquell port tan famós en els anys passats, en els quals, Anglaterra senyorejava la mar. Els vaig felicitar per la proposta i, cap a Liverpool falta gent. Era la primera vegada que visitava aquella ciutat i vaig quedar parat i gratament sorprès de la seva grandiositat i la cura de com manté aquella institució.

Però la meva atenció s'adreçà cap a una resclosa dels immensos "docks" d'aquell port, on hi havia fondejat un elegant bergantí, tot aparellat i llest per a salpar. Em faltà temps per anar-hi i la meva sorpresa fou quan vaig trobar-me amb un bastiment que onejava la bandera anglesa i que, a l'orla lluïa el catalaníssim nom de "Maria Asunta". No hi entenia res. Després de demanar permís per pujar a bord, vaig saltar-hi (és un dir) i vaig saludar al qui semblava el patró, preguntant-li per què un bergantí anglès portava un nom català. Molt amablement i complagut, em relatà que una institució, "The China Clipper Society", de la qual n'és director Mr. Marck Litchfield i sots director o secretari Mr. Nick Dutton, radicada a 110 High Street, Lenham, Nr. Maidstone, Kent ME 17 2LA, Anglaterra, havia comprat el que quedava d'aquella nau d'una naviera establerta a Ei-

vissa, per a la qual havia navegat anteriorment amb el nom de "Ciudad de Inca" i que l'havien restaurada i deixada a punt per navegar ja que, des d'aleshores, ha anat lluint bandera i nom per tots els ports del món. Em regalaren unes postals de quan era la "Ciudad de Inca" i em manifestaren llur estranyesa pel nom que li havien posat en restaurar-la. Jo els vaig contestar que "Maria Asunta" era un nom donat en català a una festivitat de la Mare de Déu, que a casa nostra se celebra cada any el dia 15 d'agost; que segurament l'armador que manà construir-la, podia molt ben ser un home jove i que estimava una dona, mare, esposa, germana o senzillament amiga que es deia Maria Assumpta i potser era molt maca, com una cosina meva, anys ha, morta, que també se'n deia i que era una de les noies més boniques que jo recordo. ¿No us sembla que per a un bergantí tan airós com aquest és més escaient el nom d'una dona guapa, que el d'una ciutat qualsevol? Tots hi convigueren molt contents i així ens vam acomiadar.

I aquí comença la feina. Així que vaig ser a casa, vaig anar al Museu Marítim de Barcelona. Em facilitaren una còpia de la carta adreçada a la "China Clipper Society", escrita pel director del Museu, Sr. L. Carbonell Relat amb data 6 de maig de 1985, la qual em confirmava el nom de la institució que manté la "Maria Asunta", assabtant-me que fou construïda a prop de Barcelona (a Badalona), l'any 1858, que tingué dos capitans, Josep Ysern i Salvador Llimona i de com havia passat

Estanislau Janer, davant de la "Maria Assumpta" fa tarda que la va "descobrir".

de mà en mà.

Orientat per les obres de l'historiador Sr. Joaquim Llovet de Mataró; la persona més ben documentada i fiable, pel que es refereix a la navegació i pesca de la nostra costa de llevant,(2) vaig trobar la caució de Patent, datada a 30 d'Octubre de 1858 a favor de Josep Ysern, tercer pilot de la matrícula del Mas Nou, foli 419; i adjunt, amb la mateixa data, el contracte fet amb la tripulació enrolada pel primer viatge de la "Maria Asunta" amb destí a Buenos Aires. Llegit, avui, aquest contracte, sembla un conte de fades.

Posteriorment, també vaig trobar l'Escriptura de construcció de la Pollacra Goleta a favor de Josep Ysern, fill d'Isidre, del Foli 419 de la matrícula del Mas Nou, la qual fou construïda pel mestre d'aixa Nicolau Pica i Vila d'Arenys de Mar, en la platja de Badalona, on treballà del 1858 al 1862. En l'escriptura fa constar, taxativament, l'armador i comandant de la pollacra, que deurà anomenar-se "Maria Asunta" que n'és l'amo únic absolut i que, el cost de la seva construcció, sumades totes les partides, importa la quantitat de "tretze mil duros".

No sembla això un altre somni? Avui amb tretze mil duros no et compres una bicicleta gaire bona.

A l'enviar a la "China Clipper" les fotocòpies de les escriptures de construcció i caució, aquells senyors em feren saber que estaven gestionant poder portar el "Maria Asunta" a la costa catalana, i que, quan ho fessin, jo seria un convidat. La veritat, em faria molta il·lusió tornar a veure la "Maria Asunta", i encara me'n faria més, que ella em veiés a mi...

2. Transcripció dels documents: escriptura de de construcció, la caució de patent i el contracte del primer viatge.

Supervisió a cura de Xavier Tarraubella.

2.1. Transcripció de l'escriptura de construcció.

En la ciudad de Mataró a los quince octubre de mil ochocientos cincuenta y ocho.

D. JOSÉ ISERN hijo de Isidro del fol. 413 (o 419) de la lista de Pilotos del Distrito de Masnou y vecino del mismo Pueblo: Por cuanto en veinte y ocho octubre del año próximo pasado se concedió el oportuno permiso para la construcción de una Polacra Goleta en el astillero de la villa de Badalona por el maestro constructor en dicho astillero Nicolás Pica y Vila, y quedando concluída resulta ser del porte de ciento cincuenta y seis toneladas y de las dimensiones siguientes = Eslora noventa y cuatro pies = Manga de construcción treinta = Idem de arqueo veinte y siete con seis pulgadas = y puntal once con dos pulgadas. = Según todo lo relacionado consta por los documentos se dejan archivados en esta Escribania de Marina: Por tanto mediante otro permiso tribuido por el Sr. Comandante Militar de Marina interino de esta provincia con decreto puesto a la solicitud con que fué pedida y concedida la esplicada construcción, el tenor del cual es como SIGUE = Mataró 13 de Octubre de 1858 = Pase a la escribania de Marina de esta Provincia, para que se formalice la correspondiente escritura de propiedad del buque con arreglo a odenanza. = Jimenez = DECLARA que la espresada Polacra Goleta de porte segun va dicho ciento cincuenta y seis toneladas que debiera nombrarse "Maria Asunta" ha sido construida de su cuenta siendo el unico y absoluto dueño de la misma, en cuya construcción afirma haber invertido la cantidad de cuatro mil doscientos cincuenta duros y en la de su aparejo y total habilitación ocho mil setecientos cincuenta duros integrando ambas partidas, la de trece mil duros. Y queriendo que cuanto aquí consta sea el titulo justificativo de la propiedad de la memorada Polacra Goleta, me ha requerido formalizase la presente para que constando por ella el pleno dominio que tiene adquirido de la misma pueda libremente disponer de ella segun crea mas conveniente a sus intereses. En cuyo testimonio ostensionada la filiación de matrícula a mi el infraescrito Escribano asi lo otorga y firma siendo testigos D. Ramón Fons y Torras y D. Ramón Fá-

bregas vecinos de esta ciudad = el emendado = Isidro = Vale

Firman: José Isern
[?]*

*Rúbrica ilegible

Librada copia en dicho día con sello de Ilustres.

Librada segunda copia en 14 Sbre de 1874, surtiendo los efectos de primera por haberse extraviado, en sello 1º según decreto asesorado el 12 del Cte. mes del Sr. Comandante de Marina de esta Provincia en meritos del espediente instruido en esta comandancia á instancia de D. Isidro Isern y Millet, marino vecino de Masnou, cuyo espediente queda archivado en esta Escribania.

Font

2.2. Transcripció de la caució i del contracte del primer viatge.

Dada copia el mismo día en sello de Ilustres. = Firmado = Cancela con decreto del Exmo. Sr. Comandante de un tercio Naval. fecha primero de abril de mil ochocientos sesenta y dos. = firmado =

- CAUCION DE PATENTE -
30 Octubre

D. JOSE ISERN tercer piloto de la matrícula del Masnou y del mando de la Polacra Goleta "Maria Asunta" de la misma, de porte ciento cincuenta y seis toneladas, su valor seis mil pesos fuertes surta en este puerto y pronta á emprender viage. Por cuanto con recurso presentado al Sor. Comandante de este Tercio Naval, solicitó una Real patente de navegación mercantil, S.I. ha decretado lo que sigue = Barcelona veinte y cinco de Octubre de 1858 mil ochocientos cincuenta y ocho = Pase á la Escribania de Marina á presentar la caucion = de la Rosa = En su consecuencia ha espresado el otorgante que prestaba y prestó caucion en amplia y debida forma, con la cual conviene y en buena fé promete á S.M. la Reyna Doña Isabel segunda y por ella el referido Sor. Comandante de Marina y demás Gefes y Justicia del (?) que convenga, que hará buen uso de la Real patente que se le entregara, que no cederá á nadie este documento, ni se habilitará de otro igual librado por gobierno extranjero, que no hará el tráfico de negros, que no ejercerá el contrabando, que finido que fuera el plazo señalado en la misma patente, la restituirá la original en la Comandancia de Marina de esta provincia, que en caso de

apresamiento, naufragio ú otro accidente imprevisto que le suceda lo hará constar debidamente, que en conformidad á lo mandado el la Real orden de veinte y ocho de Mayo de mil ochocientos cincuenta y uno, siempre que concluido el tiempo de duración de la patente se la libre otra en puerto que no sea el de la matrícula de dicho buque, á tenor de lo prevenido en diez de Febrero de mil ochocientos cincuenta, deberán quedar subsistentes las obligaciones que contrae en la presente Escribania y la fianza en ella continuada, hasta que el buque verifique su regreso a este puerto. Todo lo que promete atender y cumplir sin dilacion ni (?) alguno, con el acostumbrado salario de (?), restitucion de daños y costas, y bajo pena de la mitad del valor que sobre se ha espresado del dicho buque.

En seguridad de lo prometido dá en fiador á D. Agustin Prats del Comercio de esta plaza, quien acepta el cargo y consiste en ser tenido y obligado á todo lo sobreprometido por su (?) tanto con este como á solas, haciendo el efecto de deuda agena suya propia. Pará cumplimiento de lo cual obliga juntos y á solas todos sus bienes muebles y sitios habidos y por haber, renunciando á leyes de mancomunidad y fiaduria a cualquier otra de su favor y á la general en forma. Así lo otorga y firma conocidos del infrascrito Escribano. = en Barcelona á treinta de Octubre de mil ochocientos cincuenta y ocho, siendo testigos D. Emilio Crespo y D. Antonio Sapons vecinos de la misma.

-CONTRATA-
30 Octubre

D. JOSE ISERN: Capitán de la Polacra Goleta "Maria Asunta" de la *matricula del Masnou*, surta en este puerto y pronta á salir para Buenos Aires y cualesquier otros puntos de América que convenga, de una parte y los individuos de la tripulacion de otra, han convenido la presente contrata con arreglo á Ordenanza y Superiores Ordenes vigentes, con los pactos que siguen:

1º. En este viage ganara el contra-maestre ocho pesos fuertes mensuales, el cocinero diez y siete, el carpintero quince, cada marinero trece y cada mozo (?). Paga á discrecion del capitán.

2º. La comida será al estilo de la navegación catalana, y no se dará vino ni otro licor alguno en todo el viage así á la ida como á la vuelta.

3º. Ningun individuo de la tripulacion podrá percibir más que un mes

de avances antes de la salida de este puerto, ni llegado a su destino, quedará á discrecion del Capitán el entregarles lo que considere necesario para cubrir sus precisas atenciones, el resto de los salarios lo percibirán despues de rendido el viage de regreso.

4º. Estará obligada toda la tripulación á la carga y descarga del buque, al aseo y limpieza del mismo, remendar velas y demás faenas que dispusiere el Capitán.

5º. Será este libre de hacer escalas, arribadas y variar la dirección del viage, sin que puedan sufrir alteración los salarios convenidos.

6º. Por fallecimiento del Capitán se encargará el piloto de derrota de la expedición del buque y de cuanto tenga aquel á bordo, para responder de todo, previo inventario á los interesados del buque y carga.

7º. Si falleciera algun individuo durante la navegacion se ajustaran las cuentas de su haber hasta el dia de su muerte y sus alcances se entregaran á quien corresponda.

8º. Nadie podrá embarcar cosa alguna á bordo sin permiso del Capitán y si lo ha embarcado fuera de ilícito comercio se echará al mar, viniendo á cargo del contraventor los perjuicios que siguieran.

9º. El que fuere revoltoso, insubordinado y no quisiera ó no supiera cumplir con el deber de su trabajo, sufrirá en sus haberes una rebaja á juicio de los oficiales de abordo, á quienes deberan tener el respeto y subordinación debido y sin cuyo permiso nadie podrá separarse del buque. El que desertara lo perderá todo en beneficio de la expedición.

10º. Queda obligado el Capitán luego de rendido el viage de regreso, á hacer presentar toda la tripulación ante la competente Autoridad de Marina, dar á todos razonable trato y evitar la deserción de ninguno de ellos, bajo las penas de Ordenanza.

Las ambas partes prometen cumplir esta contrata, sin contravenirla por motivo alguno, bajo obligación de sus bienes con las renunciaciones necesarias. Asi lo otorga en Barcelona á treinta de Octubre de mil ochocientos cincuenta y ocho, siendo testigos D. Antonio Sanpons y D. Emilio Crespo vecinos de la misma. = Emilio Crespo = vale este enmendado.

firman: José Isern y Isidro Isern

Y por el Contraamaestre Isidro Isern, el cocinero Jayme Ferrer, el carpintero Miguel Coll, los marineros Buenaventura Vilardaga, José Canals, Pedro Hospital, Buenaventura Sabater, el mozo Clemente Ros y el page José Ramentol, que han dicho no saber firmar, lo hace ha su ruego, Antonio Sanpons testigo.

3. Inici de la recerca.

Com ja he dit al començament i gràcies a les notícies donades pel Sr. Janer, vaig saber que la Pollacra "Maria Assumpta", encara navegava. Aquestes tres cartes que reproduïm textualment, en són testimoni.

E. Janer i Aromir

Sr. En Palemon Anglès
Jaume I, 93
El Masnou

4 d'octubre de 1988

Distingit Sr. i amic:

Tal com vaig dir-li ahir, acompanyo aquestes lletres amb la postal del "Ciudad de Inca" (abans i ara "Maria Assumpta"). En la llista de velers, relacionada pel Sr. Josep Ricart i Giralt, ve com a construït amb el nom de "Maria Asunta", l'any 1864, a Badalona. En el llibre del Sr. Pedro J. Bassegoda està relacionat amb el nom de "Maria Assumpta", i patronada per Salvador Llimona i Josep Isern. La relació és de l'any 1863 i correspon a tots els velers dependents en aquell temps a naviliers del Masnou. Tinc la fotocòpia d'una carta que m'ha facilitat el Museu de Barcelona, de data 6/5/85, adreçada a Mr. Mark Litchfield, de The China Clipper Society, d'Anglaterra, signada pel Sr. L. Carbonell Relat, Director en aquella data, en la qual consta amb el nom d'"Asunta", construïda a Badalona l'any 1858. -I finalment, tinc una fotocòpia de l'escriptura notarial de la "Caución de Patente" de data 30 d'octubre de 1858, concedida al "tercer piloto de la matrícula del Masnou D. José Ysern" i, a continuació el contracte de la tripulació. No consta la data de construcció. Sols hi consta al marge, que en data primer d'abril de 1862, va ésser cancel·lada dita Patente.

Quedo a la seva disposició per facilitar-li els documents que puguin interessar-li. El saluda molt atentament.

Sr. Estanislao Janer i Aromir.

27 de desembre 1988

Disculpeu-me la tardança en contestar les seves lletres del 4 d'octubre i donar-li les gràcies per la postal del bergantí "Ciudad de Inca" que és molt bonica i interessant.

Si no li és molèstia agrairia que em facilités fotocòpies dels documents que menciona en la seva atenta del mes d'octubre.

Per part meua, li adjunto unes fotocòpies per si li poden ser d'interès.

Quedant a la seva disposició, el saluda atentament.

Palemó Anglès i Sala
Director del Museu Municipal

E. Janer i Aromir.
Sr. En Palemon Anglès
Jaume I, 93
El Masnou.

Distingit Sr. i amic:

He rebut la seva carta, que contesto amb retard, per haver-me absentat de Barcelona durant les passades festes.

L'hi adjunto a la meua contestació, fotocòpies de totes les dades que tinc, referents a la "Maria Assumpta".

La "Caución de Patente" així com el Contracte que segueix, comprova la data del 30 d'octubre de 1858 i que fa versemblant que l'esmentada embarcació fos construïda en aquell any, i no en el 1864 com figura en la relació, que també li acompanyo, donada pel capità Sr. Ricart, i on figura construïda a Badalona.

En la fotocòpia de la carta del Director del Museu Naval de Barcelona, adreçada a Mr. Mark Litchfield, de la China Clipper Society a la qual pertany actualment la "Maria Assumpta", es mencionen els capitans de la mateixa, Isern i Llimona i dona també la data de construcció com a efectuada a Badalona, en l'any 1858.

Ara bé, el meu interès està en saber el nom o mestrança on fou construïda i l'armador a nom del qual s'inscrivé la Polacra-Goleta en qüestió. Jo vaig parlar amb el Sr. Narcís Cardona i Griera del antics Astilleros Cardona, bon amic meu i molt assabentat en afers relacionats amb embarcacions de tota mena i em digué que ell no sabia de cap mestrança a Badalona. L'historiador Sr. Llovet, de Mataró, que ha aportat una exhaustiva i ben documentada informació, sobre les construccions navals de l'antiga província marítima de Mataró, que pel cap de garbí acaba en el Masnou, no dona cap referència de la construcció que interesso ni en el Masnou ni a Vilassar; el que vol dir que amb quasi tota seguretat, devia ésser construïda a Badalona.

Repetidament he anat a la Comandància de Marina de Barcelona

amb totes les dades que tinc, a veure si podrien aclarir-me aquest punt i el resultat sempre ha estat negatiu. La darrera vegada però, un senyor amb el qual mai havia parlat, em digué que m'adrecés a: "Dirección General de la Marina Mercante - Calle Ruiz de Alarcón - Madrid". Cosa que fins ara no he fet. Pensava parlar-ne amb vostè per si fos tan amable de fer aquesta gestió per mi. Aquesta llibertat, no me la prenc per mandra d'escriure sinó perquè crec que feta la gestió per un Museu, pot tenir molta més efectivitat i mereixerà una major atenció que no pas feta per un particular, que per a ells no és ningú.

Perdoni'm aquesta carta tan llarga. Em plau enviar-li tot el que tinc de la "Maria Assumpta" i en el cas que en tragués quelcom en clar, li estimaré les seves notícies.

Desitjant-li un bon Any 1989, li prego que accepti la meua salutació més efusiva i sincera.

E. Janer.

4. Història del vaixell.

4.1. Des de la construcció al desvallestament.

De les fonts investigades aquí, presentem les que hem trobat el nom del vaixell "Maria Asunta", que per cert, presenta grafies diferents del mateix nom i inclús canvis com en l'època que es deia "Ciudad de Inca".

Cal aclarir, que la forma correctament escrita en la llengua catalana és ASSUMPTA o sigui amb dues esses, però respectem la grafia que li han donat. Nosaltres, per citar-lo hem escollit la nomenclatura "Maria Asunta", ja que és tal i com figura en l'escriptura notarial de construcció.

Relació de les diferents llistes de la "LISTA OFICIAL DE BUQUES" que s'han pogut consultar:

Els anys 1871 i 1873 apareix aquest veler com "Asunta".

L'any 1878, apareix "Maria Asumpta" amb codi signal HTKO registrada a Barcelona.

Els anys 1898, 1901, 1905 apareix registrada a: Villagarcía des de 1878.

Els anys 1908, 1910, 1912 i 1913 apareix amb el mateix nom.

L'any 1918 apareix registrada a Vigo, propietari: "Candeira Hermanos".

Els anys 1919, 1920, 1921, 1922 i 1923 apareix amb el nom de "Maria Asumpta" i el de "Pepita" codi signal JCNW registrada a València des de 1918 per "Dutrús y Garcí" de València.

Els anys 1926, 1927, 1930 apareix com a "Pepita" codi signal JCNW registrada a Eivissa des de l'any 1925.

Els anys 1932, 1933, 1934 apareix igual que l'anterior, propietari "José Pineda Puget".

Els anys 1939, 1942, 1943, 1945 i 1946 apareix com a "Pepita" codi signal EGGI registrada a Palma de Mallorca, propietaris J. y Manuel Pineda Puget, classificada com a Pailebot amb motor Diesel 160 HP.

L'any 1949 apareix com a "Ciudad de Inca" ex "Maria Asunta" ex "Pepita" codi signal EGGI propietat de Magin Márquez Fiol de Palma de Mallorca.

Els anys 1956, 1960, 1963, 1964, 1965, 1967, 1969, 1970, 1971, 1972, 1974, 1982-83 apareix com a "Ciudad de Inca" propietaris "Comercial Española de Transportes S.A." establerta a Eivissa.

Lista segons Pere Bassegoda i Musté (3).

POLACRAS GOLETAS

1863

Caraqueña . . . 2.900 qq.	Pedro Pagés, Antonio Durán (murió en naufragio), Segundo Pagés.
Valentina . . . 3.000 qq.	Mateo Oliver, Isidro Martí, Pedro Oliver, Isidro Oliver, Gabriel Alsina.
Preciosa. . . . 2.800 qq.	José Pagés, Gabriel Fábregas, José Pagés Bertrán, Antonio Pagés.
Dulcinea 4.500 qq.	Agustín Curell (murió en naufragio), Victoriano Pagés, Tomás Truch, Félix Sanjuán, Federico Pagés, Pedro Pagés.
Eulalia. 3.000 qq.	Gerardo Maristany, Francisco Millet, Antonio Oliver, Jaime Pagés.
Mensajera 2.800 qq.	Salvador Roger, Juan Roger, Mateo Millet y Oliver, Pedro Bertrán, Jaime Millet.
Agustina 3.200 qq.	Pedro Fábregas, Isidro Pla, José Martí.
Delfín 3.000 qq.	Jaime Pagés Estapé, Jaime Pagés.
Numantina. . . . 3.000 qq.	Gerónimo Millet (murió en naufragio).
Pronta 5.500 qq.	Ramón Ros, José Sampera, Gabriel Oliver, Antonio Durán, Antonio Isern Mirambell, Ramón Ros Bertrán, Gerardo Maristany.
* María Sumpta 3.000 qq.	Salvador Llimona, José Isern.
Portollas 5.000 qq.	Pedro Isern, Gerardo Maristany, Pablo Isern.
Enrique. 5.500 qq.	Gabriel Oliver, Isidro Millet, Isidro Oliver, Mateo Oliver.

Segons Josep Giralt i Ricart (4).

NOMBRES	Toneladas	Año de la construcción	ASTILLERO	CONSTRUCTOR
Lepanto	195	1854	S. Feliu	
Timoteo 3.*	320	1866	Barcelona	
Lira de Safo... ..	145	1866	Masnou... ..	
Lola	208	1866	Arenys... ..	
Lerencita... ..	300	1866	Arenys... ..	
Luisa	193	1854	Blanes... ..	
Marcelina	250	1866	Arenys... ..	
Maria... ..	171	1875	Arenys... ..	
Maria... ..	97	1849	Blanes... ..	
* Maria Asunta	127	1864	Badalona	
Sebastián... ..	121	1858	Blanes... ..	
Maria Luisa	187	1864	Lloret	
José María	170	1889	Blanes... ..	
Ocata... ..	102	1871	Blanes... ..	
Trovador... ..	173	1851	Lloret	
Nueva Elisa	98	1883	Blanes... ..	
Nueva Teresa	184	1850	Barcelona	
Orinoco	283	1878	Barcelona	
Paquete de Beriay	192	1875	Blanes... ..	
Paquete de Venezuela	102	1848	Barcelona	
Panchita	112	1851	Arenys... ..	
Príncipe	199	1866	Vilasar... ..	
Rafael Pomar	119	1870	Blanes... ..	
Emelia	119	1844	Masnou... ..	
Rosa	143	1845	S. Feliu	
Safo	165	1850	Blanes... ..	
S. Antonio	116	1859	Arenys... ..	
Prim	125	1864	Barcelona	
José Barreras	131	1868	Blanes... ..	
S. Pedro	152	1870	Canet	
S. Salvador	73	1850	Arenys... ..	
Segunda Cantinera	152	1862	S. Feliu	
Segunda Mercedes	172	1864	S. Feliu	
Prisca	165	1851	Blanes... ..	
Sirena	98	1868	Arenys... ..	
Soberano 3.*	346	1871	Blanes... ..	
S. Antonio	128	1855	Lloret	
Teresa	115	1870	Masnou... ..	
Teresa	97	1858	Blanes... ..	
Timoteo I.*	433	1854	Blanes... ..	
Urbana	163	1853	Barcelona	
Sensat	217	1866	Blanes... ..	
Venturita... ..	161	1855	Blanes... ..	
Juanito	257	1868	Arenys... ..	
Vilasar	193	1884	Mataró... ..	

Segons Pere Bassegoda i Musté (5).

173. —	MARÍA								
	<i>Bergantín gol.</i>	3.000	600	1890		CAPITÁN:			
						Francisco Bosch			
174. —	MARÍA ÁNGELA SENSAT								
	<i>Bergantín gol.</i>	7.000	1.400	1868		CAPITANES:			
						Agustín Maristany			
						Sensat			
						Tomás A. Gibernau			
						José Martí			
						Francisco Ferrer			
*175. —	MARÍA ASSUMPTA								
	<i>Polacra gol.</i>	3.000	600	1863		CAPITANES:			
						Salvador Llimona			
						José Isern			
176. —	MARÍA LUISA								
	<i>Polacra gol.</i>	3.500	700	1863		CAPITANES:			
						Francisco Casals			
						Luis Maristany			
177. —	MARÍA LUISA								
	<i>Bergantín gol.</i>	5.000	1.000	1884		CAPITANES:			
						Gabriel Oliver			
						José Grau			
178. —	MARÍA ROSA								
	<i>Bergantín</i>	5.000	1.000	1868		CAPITANES:			
						Cayetano Bertran			
						Pantaleón Martí			
179. —	MARÍA TERESA								
	<i>Bergantín gol.</i>	4.000	800	1879		CAPITÁN:			
						Tomás Curell			
180. —	MARIO								
	<i>Polacra gol.</i>	4.500	900	1876		CAPITÁN:			
						Pedro Isern Llop			
181. —	MARINA								
	<i>Polacra gol.</i>	5.500	1.100	1867		CAPITANES:			
						Isidro Alsina			
						Francisco Alsina			
						Tomás Fàbregas			
						Isidro Isern			

Quan encara no sabíem qui era el mestre d'aixa constructor de la "Maria Asunta" i sols coneixíem que s'havia construït a Badalona, segons la informació que dona Josep Ricart, es va encaminar la investigació cap a aquesta ciutat, però cap estudiós va saber donar raó d'algun mestre d'aixa que hagués treballat a aquesta població.

Casualment, al cap d'un temps, vaig trobar al Museu del Masnou un document manuscrit d'un autor desconegut que anotava construccions navals a la costa catalana (malauradament només n'hi ha de Barcelona i Badalona), però és evident que ens va resultar d'un gran interès haver trobat aquest document, ja que, precisament, dona tota la referència de la construcció del "Maria Asunta". Com que segons aquest manuscrit sols es va construir un altre vaixell a Badalona, també transcrivim la informació, així com una nota al marge, referida al "Maria Asunta" (6).

En el año 1870 en la playa de Badalona existieron 3 astilleros, de los cuales sobresalía el del maestro de ribera Nicolás Pica (a) Nicolanon el cual construyeron la polacras-goletas "MARIA ASUMPTA" y "NICASIA" además de algunos faluchos dedicados al transporte de algarrobas i naranjas, también contaba con una flota velera que hacía viajes a las Antillas y con una gran fragata construida en Inglaterra.

"MARIA ASUMPTA" polacra-redonda; Construida en esta ciudad, en los astilleros de Nicolás Pica en el año 1858. Eslora 25,55 mt. manega 7,32 mt. puntal 3,10 mt. tonelaje 127 ts. Estuvo al mando de los capitanes D. José Isern y D. Salvador Llimona de la misma villa. En el año 1878 fue traspasada a la matrícula de Villagarcía y su armador fue D. Andrés H. del Río y se perdió frente Maldonado (República de Plata) por naufragio.

"NICASIA" polacra-redonda; Construida en los mismos astilleros en el año 1858. Eslora 30,40 mt. manega 8,10 mt. puntal 13,77 mt. tons 198,07, estuvo al mando de los capitanes D. Gabriel Pla, D. Pedro Casals, y D. Manel Truch del Masnou, en el año 1858 fue matriculada en Barcelona, sus armadores y propietarios Dña. Maria Serra y otros de Barcelona.

Datos seguramente equivocados según libro Oliendo á Brea de Masriera. Este año de 1958 ha cumplido el siglo de su vida en la mar, en 1858 se botó al agua y empezó a navegar

el velero ("PEPITA" que despues se llamó "MARIA ASUMPTA") y en la actualidad con el nombre de "CIUDAD DE INCA" matrícula de Ibiza, siendo propiedad de la Comercial Española de Transportes que la tiene dedicada al cabotaje entre los puertos del Mediterráneo.

Per acabar donem a conèixer aquest document també conservat a l'arxiu del Museu, que creiem de gran interès per a la història del noucents, ja que reflecteix la importància de l'economia catalana d'ultramar (7).

El número 54 correspon al "Maria Asunta".

Intereses que tienen los Res. Marisany y H^{no} de la Comina, en madera de Buques

N ^o de buques	Nombres de buques y Capitanes	Partes	Valor primario
1	Pol. G ^{ta} Bonalia Capt. Joaquin Puelles	1/2	100
2	Pol. G ^{ta} Voluntaria Capt. Jaime Bertran	1/2	195
3	Pol. G ^{ta} Comina Capt. Jose Font	1/2	100
4	Pol. G ^{ta} Julia Capt. Antonio Pla	1/2	180
5	Pol. G ^{ta} Dorotea Capt. Antonio Pages	1/2	300
6	Pol. G ^{ta} Thalata Capt. Estevan March	1/2	271
7	Pol. G ^{ta} Bonia Capt. Antonio Gibernau	1/2	258
8	Bergantini Belisario Capt. Jaime Abena	1/2	307
9	Pol. G ^{ta} Lancero Capt. Pedro Oliver	1/2	112
10	Pol. G ^{ta} Marroquina Capt. Gabriel Pla	1/2	95
11	Pol. G ^{ta} Indio Capt. Luis Pages	1/2	255
12	Pol. Felicia Capt. Guido Fabregas	1/2	312
13	Pol. G ^{ta} Preciosa Capt. Antonio Pages	1	600
14	Bergantini Alfredo Capt. Jose Ferrer	1/2	315
15	Pol. G ^{ta} Juanita Capt. Jose Pages	1	600
16	Pol. G ^{ta} Berigua Capt. Gerardo Marisany	1/2	1020
17	Pol. G ^{ta} Americana Capt. Juan Pages	1/2	865
18	Pol. G ^{ta} Fuen talda Capt. Pablo Pla	1	600
19	Pol. G ^{ta} Bahia Capt. Antonio Casella	1/2	979
20	Pol. G ^{ta} Dania Capt. Pedro Pages	1	690
21	Pol. G ^{ta} Jimia Capt. Manuel Antich	1	300
22	Corbeta Tuya Capt. Felix Roug	1	626
23	Pol. G ^{ta} Rosa Capt. Pablo Millet	8/10	4351
24	Pol. G ^{ta} Prisca Capt. Pedro Millet	1	600
25	Pol. G ^{ta} Encarnacion Capt. Antonio Pla	1/2	279
26	Pol. G ^{ta} Lazo Capt. Juan Trimon	1/2	297
27	Bergantini Bonasa Capt. Antonio Pages	1/2	304
28	Bergantini Lancero Capt. Geronimo Ferrer	1/2	290
29	Bergantini soberano Capt. Gerardo Marisany	1/2	325
30	Pol. G ^{ta} Hermanos Capt. Pedro Pages	1	582
31	Pol. G ^{ta} Uva Capt. Ventura Marisany	1	600
32	Pol. G ^{ta} Guadalupe Capt. Juan Fontanilla	1/2	312
33	Pol. G ^{ta} Alborina Capt. Agustin Marisany	1/2	300
34	Pol. G ^{ta} Raymondada Capt. Jose Bertran	1	640
35	Pol. G ^{ta} Lomenada Capt. Jose Corra	1/2	215
36	Pol. G ^{ta} Dalhina Capt. Pedro Casala	1/2	250
37	Pol. G ^{ta} Lucia Capt. Juan Abena	1	650

Núm.	Nombre y cargo	Partes	Valor primitivo
38	Volante Elegancia Capt. Pedro Maristany	1	666
39	Volante Montaña Capt. Marcelino Sureda	1/2	317
40	Volante Abolida Capt. Augustin Maristany	1	646
41	Vol. Gola Caraguena Capt. Segundo Payer	1/2	600
42	Vol. Gola Joven Elisa Capt. Juan Barba	1	655
43	Volante Florida Capt. Genor Millet	1	624
44	Queche italiano Capt. Gerardo Bosch	1	310
45	Bergantin Emotes Capt. Antonio Casals	1	628
46	Bergantin Ingueta de Puerto Rico Capt. Feliciano Boig	1	400
47	Volante Anacapa Capt. Walter Houch	1/2	350
48	Vol. Gola itauiana Capt. José Martí	1/2	680
49	Vol. Gola Corones Capt. José Pomes	1	317
50	Vol. Gola Adela Capt. Juan Martí	1	650
51	Vol. Gola Mercedesita Capt. Tomas Fabregas	1	700
52	Volante India Capt. Juan Pla	1	700
53	Bergantin Conceller Capt. Pedro Maristany	1/2	395
54	Vol. Gola Maria Juana Capt. José Juan	1/2	282
55	Vol. Gola Nancigueta Capt. José Bosch	1/2	450
56	Vol. Gola Fidela Capt. Genard Millet	1	128
57	Vol. Gola Saginta Capt. Feliciano Coll	1/2	750
58	Vol. Gola Sebastian Capt. Luis Casals	1	1050
59	Vol. Gola Beron Capt. Juan Ventura	1/2	437
60	Vol. Gola Golondrina Capt. José Peabets	1	275
61	Vol. Gola Nacor Payer Capt. Pedro Pla	1/2	489
62	Bergantin Vol. Humano Capt. Juan Oliver	1/2	375
63	Volante Emotes Capt. Pedro Maristany	1/2	152
64	Vol. Gola Carroña Capt. Juan Estrella	1/2	287
65	Bergantin Vol. Presidente Capt. Rafael Pons	1/2	230
66	Vol. Gola 1ª José Capt. Salvador Palmarola	1	400
67	Bergantin Pedro Esteban Capt. Pedro Ortiz	1	562
68	Vol. Ardilla Capt. Jaime Portman	1/2	232
69	Vol. Geométrico Capt. Juan Montanella	1/2	250
70	Bergantin Vigilante Capt. José Marimbell	1/2	250
71	Vol. Gola Dolores Capt. Alberto Martí	1/2	250
72	Volante Sorpresa Capt. José Fontanella	1/2	250
73	Pailebot Maria de la Gloria Capt. Pedro Godó	1/2	100
74	Volante Primos Hermanos Capt. Andrés Fabregas	1/2	220
75	Volante Esmeralda Capt. José Millet	1/2	386
76	Vol. Inje Capt. Jaime Maristany	1/2	275

4.2. De la reconstrucció a l'activitat recreativa.

Ens ha semblat que, per tal de sintetitzar la vida de la pollacra "Maria Asunta" durant els darrers 10 anys, un folletó (8) editat pels actuals propietaris resulta molt clarificador. Com que és escrit en anglès, a continuació es dona la traducció catalana (9).

EL BERGANTÍ MARIA ASUMPTA

El Maria Asumpta fou construït a Espanya l'any 1858. És el vaixell de vela més antic fet de fusta que encara està en actiu a tot el món. Té onze anys més que el Cutty Sark, el qual està permanentment situat en un dic sec a Greenwich, Gran Bretanya.

El 1988 va creuar l'Atlàntic nord navegant a vela. Aquest fet, als 130 anys d'antiguitat, es creu que és -a menys que algú pugui demostrar el contrari- tot un rècord.

El Maria Asumpta va ser construït específicament per al comerç transatlàntic a prop de Barcelona. Els interessos espanyols en el Nou Món encara eren forts i la utilització de la nau en el Carib i Sud-Amèrica era força lucrativa per als seus propietaris.

Originalment la nau tenia dos màstils i estava equipada com un Bergantí, a l'igual que en l'actualitat. Podia transportar fins a 500 tones de càrrega. La nau va continuar navegant a la vela fins que se li va instal·lar un motor a la dècada de 1930. Gradualment les seves veles van deixar d'utilitzar-se.

En un moment donat li van posar el nom de "Pepita". Cap al 1953 li van tornar a canviar, per anomenar-la "Ciudad de Inca".

Va estar utilitzada per al comerç fins al 1978. Després va restar fent viatges per la mar Mediterrània navegant amb motor, sense màstils i amb una cambreta -ben poc afavorida- de dues plantes, situada a popa, i coronada amb una xemeneia.

El 1980, el seu propietari espanyol volia vendre els motors de la nau i tot seguit remolcar-la fins a alta mar i, un cop allà, cremar-la; el mateix destí que la majoria de naus de fusta. Afortunadament, dos anglesos van comprar tota la nau pel valor dels seus motors.

La nau estava en un estat lamentable. S'utilitzava com a magatzem per a dipositar-hi barrils d'oli entre moltes altres deixalles. Un cop retirada la brossa, la nau va ser conduïda des de Màlaga a Barbate de Franco, a l'oest de Gibraltar.

Entre 1981-1982 la nau va ser desmuntada i virtualment recons-

truïda, treballs que van durar més de 18 mesos. Un terç de la seva estructura va ser eliminada i reemplaçada, a l'igual que la meitat de la part exterior. Dues-centes tones de fusta varen ser enviades des d'Anglaterra -ja que no es va trobar la fusta adequada a Espanya, per a fer, majoritàriament, els nous màstils i pals. Els treballs per a deixar a punt el casc van ser portats a terme per treballadors de les drassanes espanyoles, mentre que la construcció dels màstils, pals, tot l'equipament i treballs de coberta varen ser realitzats per un equip de 35 fusters, aparelladors, ferrers i enginyers anglesos.

El juny de 1982 i després d'uns 50 anys, la nau va tornar a navegar a la vela des d'Espanya a Anglaterra, comportant-se força bé!

En els anys que han seguit ha navegat per tota la Gran Bretanya, ha anat a Lisboa i ha estat utilitzada en el rodatge de pel·lícules com "El senyor de Ballantrae"; també ha estat utilitzada per a activitats promocionals i per a entrenaments. També ha navegat fins a les Illes Canàries i el Carib i ha pres part en una competició de velers de la seva classe. La nau va estar uns tres anys als "Grans Llacs" fins a finals de 1987, atravesant l'Atlàntic de retorn a Gran Bretanya el 1988.

Aquell any, i al complir-se el 130è aniversari, la nau fou batejada amb el seu nom original "Maria Assumpta".

La Maria Assumpta representa una important i autèntica peça d'història i patrimoni marítim. No hi ha cap altre veler amb 130 anys que encara navegui regularment.

El cost que representa mantenir la nau s'obté a través de visites promocionals a festivals i altres actes, activitats relacionades amb la cinematografia, la venda d'objectes de regal (souvenirs), contribucions i donacions fetes per particulars.

Totes aquelles persones interessades a ajudar al manteniment de la Maria Assumpta poden unir-se a l'associació "Amics de la Maria Assumpta". És una entitat sense ànims de lucre. La seva finalitat és d'ajudar a sostenir l'activitat de la Maria Assumpta.

THE BRIG MARIA ASUMPTA

MARIA ASUMPTA was built in Spain in 1858. She is the oldest wooden sailing ship, still actively sailing, in the world. She is eleven years older than the CUTTY SARK, now permanently drydocked at Greenwich.

In 1988 she crossed the North Atlantic under sail. This feat, at 130 years of age (and unless someone can show otherwise!) is believed to be a record.

MARIA ASUMPTA was built near Barcelona specifically for the transatlantic trade. Spain's interests in the New World were still strong and the ship's employment in the Caribbean and South America must have been lucrative for her owners.

The ship originally had two masts and was rigged either as a Brigantine or (as now) a Brig. She could carry up to about 500 tons of cargo. The ship continued trading under sail until the 1930's, when a single main engine was installed. Thereafter she traded as a "moto-vetero" (motor-sailer), and gradually her sails fell out of use.

At some point she was re-named PEPITA. About 1953 her name was changed again to CIUDAD DE INCA.

She traded until 1978, now reduced to short Mediterranean trips under power, with no masts and an ugly two-storey deckhouse aft, complete with a funnel.

In 1980 her elderly Spanish owner was hoping to sell the ship's engines, following which he would tow the hull to sea and burn it, the fate of many a wooden ship. Luckily two Englishmen came upon her and bought the whole ship for the value of her engines.

The ship was in a mess. She was being used as storage for oil-drums and a mass of other rubbish. All this had to be cleared out, and the ship was moved from Malaga to Barbate de Franco just west of Gibraltar.

Over 18 months in 1981-82 the ship was stripped and virtually rebuilt. About one-third of her frames were removed and replaced, and about half of her outer planking. As suitable timber was unavailable in Spain, 200 tons were shipped out from England chiefly for making new masts and spars. The heavy hull work was undertaken by the Spanish boatyard; while the construction of the masts and spars, and all rigging and upperworks was done by a team of up to 35 "Brits" - carpenters, riggers, blacksmiths and engineers.

In June 1982 the ship put to sea under sail, for the first time for some 50 years. She sailed from Spain to England, and performed remarkably well.

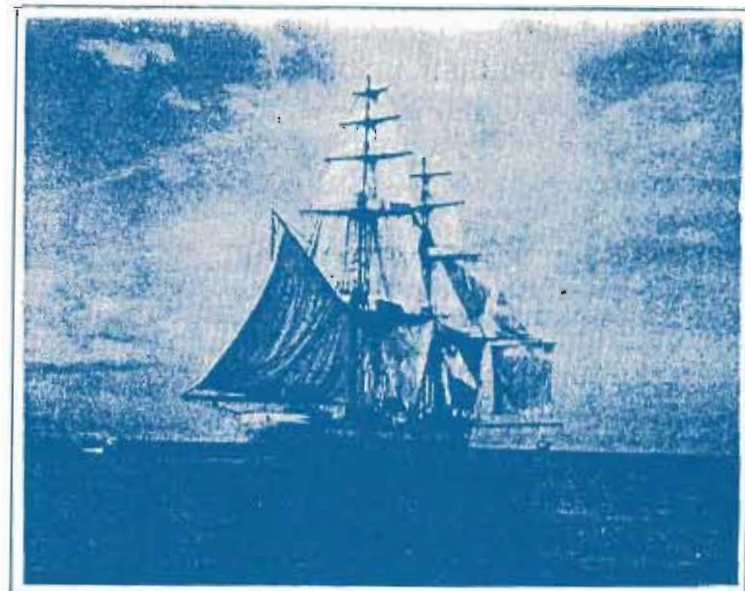
In the years that followed, she has circumnavigated Great Britain, sailed to Lisbon and back, been engaged in film work ("The Master of Ballantrae"), undertaken promotional activities and sail training, sailed to the Canaries and the Caribbean, and taken part in a Tall Ships Race. The ship spent some three years in the Great Lakes until late 1987, returning across the Atlantic to Britain in 1988.

That year, in honour of her 130th birthday, she was given back her original name, MARIA ASUMPTA.

MARIA ASUMPTA represents an important, living piece of maritime heritage and history. No other ship of her age still regularly sails.

The high cost of the ship's maintenance is raised through promotional visits to festivals and events, film and photographic assignments, sales of souvenirs and personal donations and contributions.

Those interested in supporting MARIA ASUMPTA on a longer-term basis may join THE FRIENDS OF MARIA ASUMPTA. This is set up as a non-profit-making organisation whose sole object is to support the maintenance and continued operation of MARIA ASUMPTA.

Under Sail with Stow' Sails

S.V. MARIA ASUMPTA

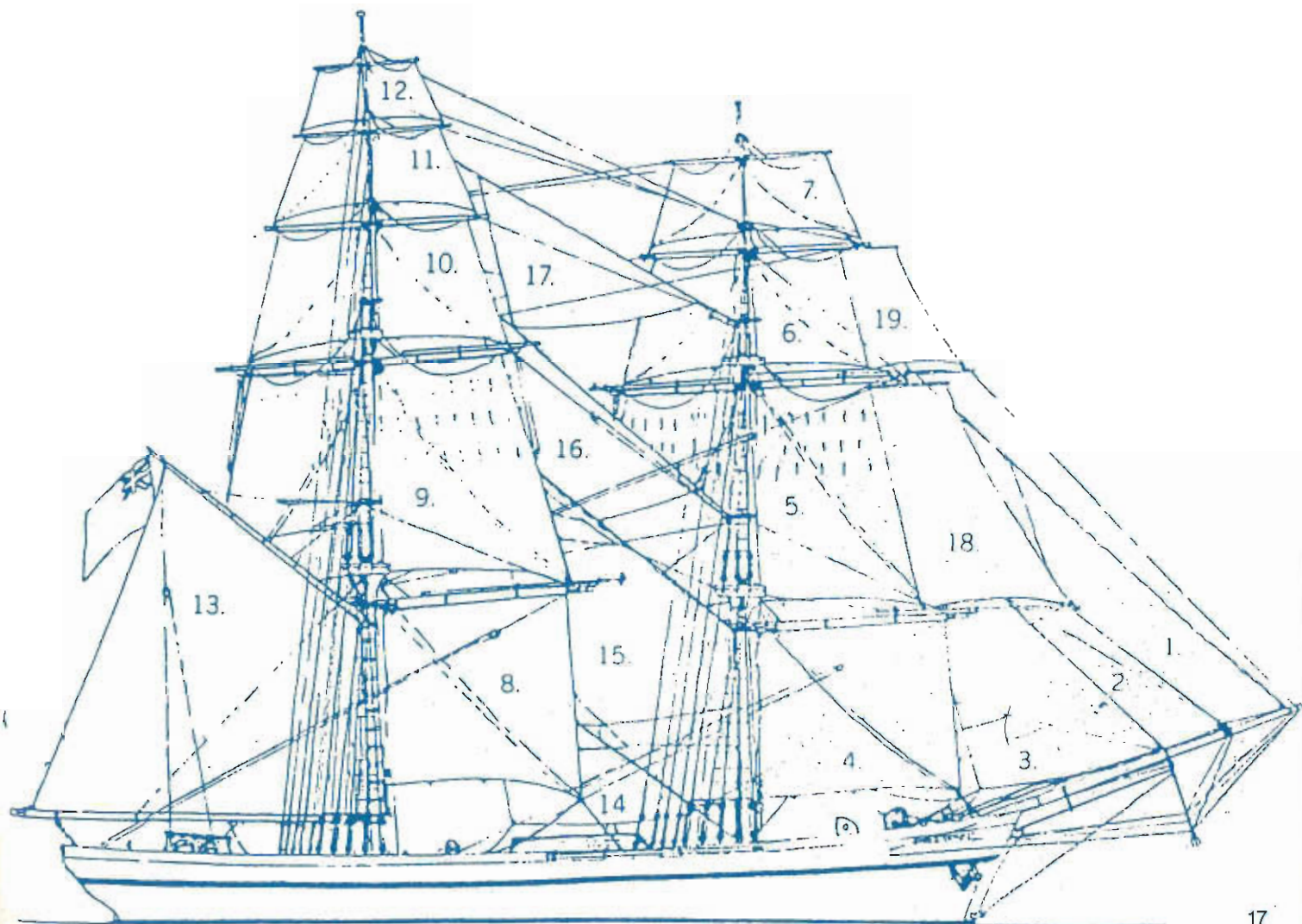
SPECIFICATIONS

LENGTH OVERALL	125 ft (38m) (includes bowsprit and jibboom)
LENGTH ON DECK	98 ft (29.8m)
BEAM	25 ft (7.6m)
MAXIMUM DRAFT	10 ft 6 ins (3.2m)
GROSS TONNAGE	127
NET TONNAGE	72
DISPLACEMENT	250 tons
RIG	Brig
SAILS	9 square sails, 3 jibs, 4 main staysails, spinnaker, 10 studding sails. Total area 8,500 sq ft (790 sq m)

ESPECIFICACIONS

Llargària total	125 peus (38 metres)
Eslora total	(bauprès i botaló inclosos)
Llargària de la coberta	98 peus (29.8 metres)
Eslora coberta	
Amplada Mànega	25 peus (7.6 metres)
Calat	10.6 peus (3.2 metres)
Tonatge en brut	127
Tonatge en net	72
Desplaçament	250 tones
Aparell	Berganti
Arboradura	
Veles	9 veles quadrilàteres 3 focs 1 cangrea ocupant una àrea total de 8.500 peus (790 m ²)

- 1 petifloc o menjavent.
- 2 floc o floc segon
- 3 contrafloc
- 4 trinqueta
- 5 velatxo baix
- 6 velatxo alt
- 7 juanete o goneta
- 8 major
- 9 gàbia baixa
- 10 gàbia alta
- 11 juanete baix
- 12 juanete alt o sobre
- 13 cangrea
- 14 vela d'estai de valatxo baix
- 15 vela d'estai de valatxo alt
- 16 vela d'estai de juanete baix
- 17 vela d'estai de juanete alt o sobre
- 18 ala de velatxo baix
- 19 ala de velatxo alt

5. Biografia del capità i armador: Josep Isern.

Quasi amb tota seguretat, afirmaria que l'armador i capità del "Maria Asunta" que sols surt citat documentalment com José Isern, es tracta del masnoví Josep Isern i Maristany, germà d'Isidre i de Carolina, aquesta casada amb Salvador Llimona i Fornells, també capità de la "Maria Asunta".

Per tal de sintetitzar tota la informació recollida, hem realitzat el següent quadre, (seguint els estudis de Pere Bassegoda) amb els dinou capitans masnovins que porten el cognom Isern, dels quals deu porten el nom de Josep. Per la data de naixement, creiem que el que fou capità del "Maria Asunta" pot correspondre als numerats amb 6, 7 o 8.

I a partir de la informació de l'arxiu del Museu es pot donar la hipòtesi que el segon cognom fos Maristany ja que en la fitxa dedicada a Isidro Isern i Maristany (El Masnou 1828-

1890) diu "segurament, germà de Josep". I en la fitxa de Salvador Llimona i Fornells, l'altre capità de la "Maria Asunta" (Masnou 1828-Barcelona 1887) diu "estava casat amb Carolina Isern i Maristany de Can Llop, va navegar amb la pollacra-goleta "Talia" des de Montevideo i Paraguai, entre altre llocs del Brasil. També capitanejà la pollacra-goleta "Maria Asunta", pel que es pot deduir que la seva dona fos germana de Josep Isern.

Ara bé, en la dedicada a Josep Isern, només diu: "fou capità de la pollacra-goleta «Soledad» del Masnou en l'any 1867 i, anteriorment, de la pollacra-goleta «Maria Asunta»".

Ens ha fet molta il·lusió donar a conèixer el material que disposem d'aquest veler masnoví noucentista ja que possiblement, podem afirmar que és l'únic vaixell d'aquella època que encara navegava, superant al també centenari vaixell masnoví "Borigua" (1851-1951)(10).

Fem precís perquè el poguem veure aviat anclat al nostre port.

1	José	Isern	(Llop)	1809-1869	El Masnou	60
2	Pablo	Isern	(Llorença)	1806-1876	El Masnou	76
3	José	Isern	(Guiu)	1812-1873	El Masnou	61
4	José	Isern	(Bot)	1818-1869	El Masnou	61
5	Feliciano	Isern	(Pinyoner)	1818-1902	Argentina	84
6	José	Isern	(Gallegu)	1823-1883	El Masnou	60
7	José	Isern	(Quen)	1824-1894	El Masnou	70
8	José	Isern	(Titit)	1827-1902	El Masnou	75
9	Isidro	Isern	(Llop)	1828-1890	El Masnou	62
10	Pablo	Isern	(Gallegu)	1829-1894	Argentina	65
11	Pedro	Isern	(Pinyoner)	1847-1892	El Masnou	45
12	Pedro	Isern	(Llop)	1847-1892	El Masnou	45
13	Pedro	Isern Oliver	(Llorença)	1849-1905	El Masnou	56
14	José	Isern	(Quen)	1851-1890	Argentina	39
15	José	Isern	(Pinyoner)	1851-1906	Barcelona	55
16	José	Isern	(Guiu)	1864-1892	Nafragio	28
17	José	Isern Truch	(Naret)	1864-1904	El Masnou	40
18	Francesc	Isern Fàbregas	(Llop)	1877-1901	Manila	24
19	Pedro	Isern Fàbregas	(Pinyoner)	1884-1924	El Masnou	40

Palemó Anglès i Sala
Director del Museu Municipal de
Nàutica del Masnou

LAU'
Estanislau Janer i Aromir
Estudiós de Calella (Maresme)

Notes:

(1) Agraïm a Rosa Almuzara la sistematització del material aplegat.

(2) És l'autor, entre altres llibres, de: "Construccions Navals de de l'ex-Provincia Marítima de Mataró. 1816-1975". Premi Iluro 1970; i de "La Matrícula de Mar i la Provincia Marítima de Mataró al segle XVIII" Premi Iluro 1979. Aquests dos llibres, no poden faltar en la més modesta biblioteca d'un mer aficionat a la mar en la nostra costa.

(3) BASSEGODA Y MUSTÉ, Pedro: **Notas para la contribución al estudio de la Historia del Masnou**, Barcelona: 1928, 95 pp.

(4) RICART Y GIRALT, José: **El siglo de Oro de la Marina Velera de Construcción Catalana 1790-1870**, en "Memorias de la Real Academia de Ciencias y Artes" núm. 7, 1924, pp. 177-201.

(5) BASSEGODA Y MUSTÉ, Pedro Jorge: **Diseños de la Villa del Masnou y de su Marina de Vela del Ochocientos**, Barcelona 1962, 309 pp.

(6) Aquesta nota és del 1958 (escrita amb bolígraf) mentre que la resta del document és escrit en ploma de lletra distinta. Ve a rectificar la informació que el "Maria Asunta" havia naufragat i perdut a Argentina.

(7) Els puntejats són vaixells del Masnou, és a dir, 61 dels 76 que figuren ressenyats.

(8) Facilitat pel badaloní Francesc Martín Corominola, patró del iot Gipsy, amarrat al port del Masnou.

(9) Traducció realitzada gentilment per l'Escola d'Idiomes EIMM.

(10) PAGÈS, Ezequiel: **Un vaixell masnoví centenari**, en "Gent del Masnou" núm. 9, 1987, pp. 22-23.

Librada en... En la ciudad de Matamoros a los quince de
piza en dicho...
dia con sello...
de Matamoros. Octubre mil ochocientos cincuenta y ocho.

D. Don Juan hijo de Pedro del fol 419 de
la lista de Pilotos del Distrito de Matamoros y
vecinos del mismo Pueblo: Por cuanto en virtud
de 1874, surtiendo los efectos de primera
ra por haberse es- te y ocho octubre del año proximo pasado
travando, en sello 1º se concedió el oportuno permiso para la
segun decreto asomado de 12 de este mes del
Sr. Comandante de Marina de este Pomin
cia en merito del es- pediente instruido en
esta Comandancia e instancia de D. Pedro
Juan y Milledima
rean, vecino de Matamoros, cuyo expediente
queda archivado en este Escrivania.

se concedió el oportuno permiso para la
construccion de una Tolacra Solita en el
astillero de la villa de Badajoz, por el maes-
tro constructor en dicho astillero Nicolas
Tica y Vila, y quedando concluida resultá
ser del porte de cinco cuarenta y cinco to-
muladas y de las dimensiones siguientes =
Elonga noventa y cuatro pies = Ancha de
construccion treinta = Idem de arco
siete y siete con un pulgada = 4 puntal
once con dos pulgadas = Segun todo lo re-
lacionado consta por los documentos se
dejan archivados en esta escrivania de Ma-
rina: Por tanto mediante otro permiso

Fort

tribuido por el Sr. Comandante Militar de
Marina interino de esta Provincia con
decreto puesto a la solitud con que fue
pedida y concurrida la expresada escritura
y el tenor del cual es como sigue =
Hacia el 13 de Octubre de 1858. En la
escribanía de Marina de esta Provincia
para que se formalice la correspondien-
te escritura de propiedad del buque con
 arreglo a ordenanza = Simenz = Decla-
ra que la expresada Solera Solera de porte
requiere va dicho ciento cincuenta y siete
planchas que deberá nombrarse María
Alfonso ha sido construida de mienta
siendo el unico y absoluto dueño de la
misma, en cuya construcción afirma
haber invertido la cantidad de cuatro mil
doscientos cincuenta duros, y en la dem
aparejo y total habilitación ocho mil setecientos
cincuenta duros integrando am-
bas partidas, la de trece mil duros. Y que
riendo que cuanto aqui consta sea el
título justificativo de la propiedad de
la memorada Solera Solera, me ha 21

requirido formalizan la presente para
 que constando por ella el pleno dominio
 que tiene adquirido de la misma pueda
 libremente disponer de ella segun crea mas
 conveniente a sus intereses Encuyo testimo-
 nio ostensionada la filiacion de matrimo-
 nio a mi clorifo Esno asi lo otorga y fir-
 ma siendo testigos D. Ramon Jimenez y tor-
 res y D. Ramon Fabregas vecinos de esta
 ciudad = el comendado = ydro = dale

Josceperu *[Signature]* Ant. Jimenez *[Signature]*

[Large handwritten flourish or signature]

Caucion de portente.

20. octubre.

Dada copia el
mismo día en se-
llo de Plustres.

D. José BERN torca piloto de la matrícula del Mar
nos y del mando de la Polaris Toleta, "Maria Asunta" de la

insculada con
Decreto del Sr.
Sr. Comandante
de este tercio es
de fecha primer
de Abril de mil
ochocientos sesen-
ta y dos

matrícula de porte ciento cincuenta y tres toneladas, su valor
sea mil seiscientos fuertes surta en este puerto y pronto es
emprender viajes. Por cuanto con recurso presentado al
Sr. Comandante de este Tercio Naval, solicitó una Real pa-

Ante
D.

rente de navegación mercantil, S. S. ha decretado lo que si-
gue: Barcelona veinte y cinco de Octubre de mil ochocien-
tos cincuenta y ocho. Vase a la Estancia de Marina y presta
la caución. De la Real. En su consecuencia ha expresado
el otorgante que presta y presta caución en amplia y de-
bida forma; con la cual caución y en buena fe prome-
te a S. M. la Reyna D. Isabel Segunda y por elle al referi-
do Sr. Comandante de Marina y demás Reales y Justicias de los
reinos que convinge, que hará buen uso de la Real pa-
rente que se le entregare, que no cedera a nadie estos
documentos, ni se habilitara de otros iguales librados por
gobiernos estrangeros, que no hará el tráfico de uergas, que
no exercera el contrabando, que finido que fueren el
plazo señalado en la misma patente, la restituirá
original a la Comandante de Marina de esta provincia
que en caso de aporricamiento, naufragio u otros accidentes

483.

impuesto que le suceda lo hará constar debidamente, que en
conformidad es lo mandado en la Real orden de Veinte
y ocho de Mayo de mil ochocientos cincuenta y uno. Mas
para que concluido el tiempo de duración de la preten-
ta se le libre otra en Puerto que no sea el de la ma-
trícula de dicho Buque, es tenor de lo prevenido en dicho
Decreto de mil ochocientos cincuenta, deberán quedar subsis-
tentes las obligaciones que contraen en la presente. Y para
y la fianza en ellas constituida, hasta que el buque veri-
fique su regreso a este Puerto. Todo lo que promete aten-
der y cumplir sin dilación ni excusa alguna, con el reser-
vado de salario de prov. restitución de dineros y cos-
tas, y bajo pena de la mitad del valor que sobre se
ha expresado del dicho buque. En seguida de lo pro-
metido da a fiador a D. Agustín Trate del Comercio de
esta plaza, quien acepta el cargo y conviene en ser teni-
do y obligado es todo lo prometido por su parte. Tan-
to en este como en otros, haciendo al efecto de deudas contra suya
propia, para cumplimiento de lo cual obliga bienes y al
valor todos sus bienes muebles y sitios habidos y por haber

1381-
nunciando a las leyes de mansuiedad y piedad a cual-
quier otra de su favor y a la general en forma. En lo otor-
gan y firman por sus votos del infr. D. Juan de Barcelona a
veinte de octubre de mil ochocientos cincuenta y ocho, sien-
do testigos D. Emilio Cresp y D. Antonio Sanjaume ambos de la misma

José Peron

Pedro M. de Sanjaume

Conbinado.

30. octubre.

Dada copia il mi-
mo día a sellos
18 quinds.

D. José Peron Capitan de la Barca goleta, Maria-
Antonia de la metrical del Masnou, surta en este puerto

y pronta a salir para Nueva Sica y cualquier otro punto
de America que convenga, de una mortaja y los individuos de
su tripulacion de otros, han convenido le presente con tanto con
arreglo a Ordenanzas y superiores ordenes vigentes, con las partes que siguen.
1. En este viaje ganara el contramaestre ocho pesos fuertes mens.
el cocinero diez y siete, el carpintero quince, cada marinero tres
re y cada uno cinco. Paga a discrecion del Capitan.

2. En comida sera al estilo de la navegacion catalana, y no se dara vino

184.

- ni otro lion alguno en todo el viaje, así a la ida como a la vuelta.
3. Ningun individuo de la tripulacion podrá percibir mas que un mes de avances antes de la salida de este puerto, ni llegando a su destino, quedará a discrecion del capitán el entregarle lo que considere necesario para cubrir sus propias atenciones el resto de los salarios, lo percibirá despues de concluido el viaje de regreso.
4. Estará obligada toda la tripulacion a la carga y descarga del buque, al uso y limpieza del mismo, remendar velas y demás breves que dispusiere el capitán.
5. Será esta libre de hacer bucalas, arribadas y variar la direccion del viaje, sin que pueda sufrir alteracion los salarios convenidos.
6. Por fallimiento del capitán se encargará el piloto de dirigir de las operaciones del buque y de cuanto tenga a guisa a bordo, para responder de todos perjuicios inventarios a los interesados del buque y carga.
7. Si falliere algun individuo durante la navegacion se ajustará las cuentas de su haber hasta el dia de su muerte y sus ahances se entregará a quien correspondan.
8. Nadie podrá embarcar en el buque sin permiso del capitán, y si lo embarcarse sin el dicho permiso se situará al mar, sin embargo de estar en el contravento los perjuicios que se siguieren.

9

El que fuere maestro, unbordado, y us quieros o no supiere cumplir con el deber de su trabajo, sufrirá en sus haberes una rebaja de juicio de los oficiales de a bordo, es quienes deberian tener el respeto y subordinacion debidos y sin cuyo permiso nadie podrá separarse del buque. El que desertare lo perderá todo en beneficio de la Expedición.

10.

Queda obligado el capitán luego de iniciado el viaje de regreso, a hacer presentar toda la tripulacion ante la competente autoridad de Marina, dar a todos razonable trato, y evitar la desercion de ningun de ellos, bajo las penas de Ordenanzas.

Las partes prometieron cumplir esta contrata, sin contravenir la prometida alguna, bajo obligacion de sus bienes con las re-
misiones necesarias. En lo otorgado en Barcelona a treinta de Oct-
ubre de mil ochocientos cincuenta y ocho, siendo testigos D. An-
tonio Saura y D. Emilio Estigarribia. Yo el mismo = Emilio
Estigarribia = vete esta inmundado

Yo el capitán *[Signature]*

Y por el contratante D. Juan Bern, el cocinero Jaime Ferrer, el carpintero Miguel Coll, los marineros Juan Antonio Villardaga, José Canals, Pedro Hospital, Quenaventura Sabater el mozo Clemente Dor y el page José Bramantel que han dicho no saber firmar lo hacen sus ruegos.
Antonio Saura test.

[Large signature]
Pedro M. de ...

Carta Náutica
DE LA COSTA DE ESPAÑA

DESDE CABO OROPESA Á CABO DE CREUX.

Construida de orden del Rey N. S. en la Dirección de Hidrografía
con promoci6n de las mediciones y observaciones astronomicas mas recientes.

PRESENTADA Á S. M.

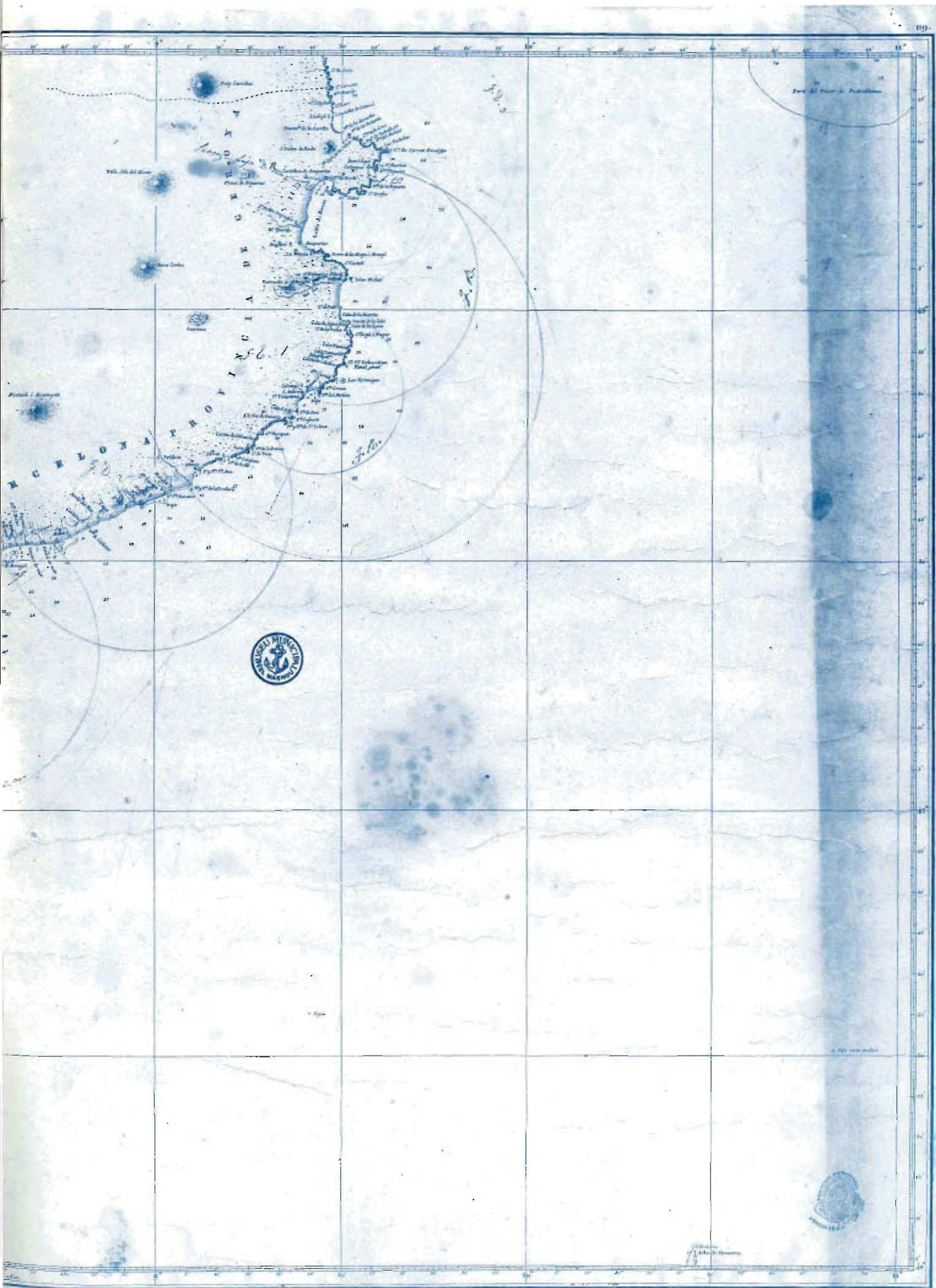
por el Com. Jefe D. Francisco Javier Ulloa
Secretario de Estado y del Despacho Universal de Marina.

MADRID AÑO DE 1833.

*Nota: Las alturas de la costa son tomadas del por de buques
en los puntos V, Y, Z, y en todos los otros puntos
mas y de otros muchos.*

Ed. de Juan Cortés y Puga.

Islas de las Antillas 5 var. mag. al d. 11 pt. en este sistema

Museu Municipal Nàutic del Masnou

Núm. inventari: 1527

Objecte: carta nàutica

Descripció física: imprès sobre paper a una sola tinta; vora entelada; 62,30 x 91,30 cm.

Forma d'ingrés: donatiu de Francesc Renter i Casals (set.1989)

Descripció catalogàfica: **Carta Esferica/ de la Costa de España/ desde Cabo Oropesa á cabo de Creux./ Construida de orden del Rey N. Sr. en la Dirección de Hidrografia/ con presencia de los reconocimientos y observaciones astronómicas mas recientes./ Presentada á S.M./ por el Exmo. Señor Dn Francisco Javier Ulloa/ Secretario de Estado y del Despacho Universal de Marina./ Madrid año de 1833./ Notas Los números de la sonda son brazas de 6 pies de Burgos./ con las iniciales T.P. y D. se indican los Tercios, Provincias y Distritos Navales.-** [escala: orla graduada, aproximadamente 1:491.000]; [representació de coordenades]; [marge superior dret "119" manuscrit]; [marge inferior dret segell imprès:]

Direcció hidrogràfica/ Precio 18 r.v.-[anotació manuscrita:]. **Es de Juan Castells y Pla.-** [altres anotacions de navegació]; [carta navegada en cabotatge].-

Comentari: En la sistematització dels mapes impresos de Catalunya dels segles XVII, XVIII i XIX, se n'han inclòs alguns de manuscrits, perquè no s'han arribat a imprimir. Bé, doncs si exceptuem el mapa ms. conservat a la Biblioteca Nacional (Madrid) realitzat per Manuel Bas, datat a 22 de març de 1833 titolat **Cataluña dividida en cuatro Provincias**, aquesta carta nàutica és la primera presentació del territori de Catalunya (encara que només sigui la costa, per això no hi figura Lleida), que plasma la nomenclatura de les províncies (divisió territorial administrativa imposada a partir del 30 de novembre de 1833). I no serà fins al 1835 que s'imprimeix el primer mapa que representa tot el territori català amb la divisió provincial, realitzat pel francès Dufour.

Dels molts comentaris que es poden fer entorn a la carta nàutica d'Ulloa, hem volgut destacar, a partir de les divisions territorials, el rigorós nivell d'informació de la cartografia hidrogràfica, per ser la que recull més directament la tradició de les importants escoles mediterrànies de portolans medievals.

Aquesta carta esfèrica, per una banda segueix a nivell de representació cartogràfica, la primera aixecada modernament de la costa catalana per Vicente Tofiño el 1786 (el ms. es conserva a la col·lecció cartogràfica de la Fundació Caixa de Pensions de Barcelona), alhora, serveix de model per a l'aixecada entre 1878 i 1894 per R. Pardo i J. Gómez Imaz.

La característica més comuna de les tres cartes, és que també hi són representades les serralades i els pics del sistema litoral. Això ens pot sobtar a primera vista, però és per facilitar el sistema de navegació "a la pràctica", que es va continuar emprant per la seva arrelada tradició, ja que el sextant no fou inventat fins al 1757 (John Campbell).

D'aquesta carta nàutica hi ha una altra edició del 1864.

Fonts: COLOMER, Ignasi Ma. **Cartografia de Catalunya i dels Països Catalans**, Barcelona: Institut Cartogràfic de Catalunya, 1989 i col·leccions particulars.

Rosa Almuzara

Institut Cartogràfic de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Edita: Ajuntament del Masnou, Departament de Cultura i el Museu Municipal de Nàutica del Masnou

Producció: RRB

Disseny Gràfic: Umésu

Impressió: Jobagraf

ISSN: 1130-7935

Dipòsit legal: B-45.605-90

Coordinació: Rosa Almuzara

Correcció: Servei Municipal de Català

© de **La pollacra masnovina "Maria Asunta": 133 anys de navegació (1858-1991)**: Palermó Anglès/Estanislau Janer

© de la Fitxa Tècnica: Rosa Almuzara

© de La Roca de Xeix: Ajuntament del Masnou

Foto portada: fragment de la carta nàutica de F.J. de Ulloa, en què s'aprecia el Districte Marítim del Masnou.

Exemplar gratuït: per a sol·licituds adreceu-vos a l'Ajuntament del Masnou

Nota: Estem preparant un núm. dedicat a la premsa del Masnou al segle XIX, i ens interessaria consultar una col·lecció sencera del periòdic "El Pampero". En cas que algun arxiu familiar hi hagués la col·lecció o exemplars solts, agrairiem que ho comunicéssiu al Museu (dissabtes i diumenges de 7 a 9). Gràcies.

AJUNTAMENT DEL MASNOU

MUSEU MUNICIPAL DE NÀUTICA DEL MASNOU